

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและอภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา ศึกษาความสัมพันธ์และอำนาจการทำนายของปัจจัย ได้แก่ ความรู้สึกรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง การรับรู้สมรรถนะของตนเอง การรับรู้พฤติกรรมเสี่ยง ความผูกพันในครอบครัว และการรับรู้บรรทัดฐานกลุ่มเพื่อน ต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา และนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ของอาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2543 เก็บข้อมูลระหว่างเดือน พฤษภาคม 2543 ถึง มิถุนายน 2543 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอเป็น 5 ส่วน ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป
2. ข้อมูลพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ
3. ข้อมูลปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ
4. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ
5. ผลการวิเคราะห์อำนาจการทำนายของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ

1. ข้อมูลทั่วไป

ลักษณะของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 360 คน นักศึกษาอาชีวศึกษาที่ศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) จำนวน 360 คน เพศชายจำนวน 365 คน คิดเป็นร้อยละ 50.7 เพศหญิงจำนวน 355 คน คิดเป็นร้อยละ 49.3 จำแนกตาม อายุ ภูมิสำเนา สถานที่พักอาศัย แหล่งที่มาของรายได้ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และความเพียงพอของรายได้ ดังแสดงในตารางที่ 1-2

ตารางที่ 1

จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ ภูมิลำเนา และสถานที่พักอาศัยในปัจจุบัน

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (N=720)	ร้อยละ
อายุ		
≤ 16 ปี	331	45.9
17-18 ปี	368	51.1
19-20 ปี	20	2.7
≥ 21 ปี	1	.1
Range = 14-21 ปี M = 16.56 SD = 1.10		
ภูมิลำเนา		
อำเภอเมือง	395	54.90
อำเภออื่น ๆ	302	41.90
จังหวัดใกล้เคียง	23	3.20
สถานที่พักอาศัย		
บ้าน	670	93.06
บ้านญาติ/ผู้อุปการะ	4	.56
บ้านเพื่อน	3	.42
บ้านเช่า	14	1.94
หอพัก	24	3.33
อพาร์ทเมนต์	5	.69

กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 720 คน มีอายุระหว่าง 14-21 ปี (อายุเฉลี่ย 16.56 ปี) อยู่ในกลุ่มอายุประมาณ 17-18 ปี ร้อยละ 51.1 มีภูมิลำเนาอยู่ในอำเภอเมือง คิดเป็นร้อยละ 54.90 ที่เหลือมีภูมิลำเนากะจัดอยู่ในอำเภอต่าง ๆ ของจังหวัดอุดรธานี มีเพียงร้อยละ 3.20 ที่มีภูมิลำเนาอยู่จังหวัดใกล้เคียง สำหรับสถานที่พักอาศัยในปัจจุบัน กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 93.06 พักอาศัยอยู่บ้านของตนเอง รองลงมา ร้อยละ 3.33 จะพักอาศัยอยู่หอพัก

ตารางที่ 2

จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามแหล่งที่มาของรายได้ รายได้ต่อเดือน ความเพียงพอของรายได้ และวิธีการหารายได้เพิ่ม

ข้อมูล	จำนวน (N=720)	ร้อยละ
แหล่งที่มาของรายได้		
บิดาและมารดา	678	94.20
ญาติหรือผู้อุปการะ	29	4.00
เงินกู้ทางการศึกษา	10	1.40
บิดาหรือมารดา	2	.30
หาเอง	1	.10
รายได้ต่อเดือน (บาท)		
≤ 1,000 บาท	454	63.06
1,001 - 2,000 บาท	236	32.77
2,001 - 5,000 บาท	29	4.03
≥ 5,001 บาท	1	.14
Range = 100-20,000 บาท M = 1,034.25 SD = 887.31		
ความเพียงพอของรายได้		
เพียงพอ	649	90.10
ไม่เพียงพอ	71	9.90
วิธีการหารายได้		
ขอเพิ่มจากบิดา/มารดา/อุปการะ	25	35.21
กู้ยืมกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา	14	19.72
รับจ้าง	10	14.09
อดออม	4	5.63
เล่นการพนัน	1	1.41
ไม่ระบุ	17	23.94

กลุ่มตัวอย่างได้รับรายได้จากบิดามารดามากที่สุดคิดเป็น ร้อยละ 94.20 รองลงมาคือญาติหรือผู้ประกอบการ ร้อยละ 4 โดยรายได้ที่ได้รับต่อเดือนจะอยู่ในช่วง 100-20,000 บาทต่อเดือน (เฉลี่ย 1,034.25 บาท) และมีรายได้ต่ำกว่า 1,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 63.06 กลุ่มตัวอย่างถึงร้อยละ 90.1 ระบุว่ารายได้ที่ได้รับเพียงพอต่อการใช้จ่ายในแต่ละเดือน ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ไม่เพียงพอ จะหารายได้เพิ่มโดยการขอเพิ่มจากบิดา/มารดา/ผู้ประกอบการมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 35.21 รองลงมาคือไม่ระบุว่ามีการรายได้เพิ่มโดยวิธีใด ร้อยละ 23.94 มีเพียงร้อยละ 1.41 ที่มีวิธีหารายได้เพิ่มโดยการเล่นการพนัน

2. ข้อมูลพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ จำนวน 592 คน คิดเป็นร้อยละ 82.22 ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์ มีเพียงจำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 17.78 ที่เคยมีเพศสัมพันธ์ ตารางที่ 3-9 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ การมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก การป้องกันโรคเมื่อมีเพศสัมพันธ์ และช่วงคะแนนของพฤติกรรมทางเพศจำแนกตามเพศ และสถาบันการศึกษา

ตารางที่ 3

จำนวนและร้อยละของนักเรียนมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษาที่มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ จำแนกตามเพศ

พฤติกรรมทางเพศ	เพศชาย		เพศหญิง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อายุที่มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก (ปี)				
≤ 13 ปี	7	6.48	1	4.00
14-15 ปี	44	40.74	13	65.00
16-17 ปี	54	50.00	5	25.00
≥ 18 ปี	3	2.78	1	4.00
Range = 13-18 ปี M = 15.74 SD = 1.16 Range = 10-18 ปี M = 15.20 SD = 1.68				
บุคคลที่มีเพศสัมพันธ์ด้วยครั้งแรก				
- คู่รัก	66	61.11	14	70.00
- เพื่อนต่างเพศชั้นเดียวกัน/ รุ่นน้อง	37	34.26	5	25.00
- ผู้ขายบริการทางเพศ	3	2.78	-	-
- เพื่อนเพศเดียวกัน	2	1.85	1	5.00

กลุ่มตัวอย่างเพศชายมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกมีอายุอยู่ในช่วง 13-18 ปี (อายุเฉลี่ย 15.74 ปี) และเพศหญิงมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกมีอายุอยู่ในช่วง 10-18 ปี (อายุเฉลี่ย 15.20 ปี) และบุคคลที่มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกมากที่สุด คือ คู่รักทั้งในเพศชายและหญิงคิดเป็นร้อยละ 61.11 และ 70 ตามลำดับ มีเพียงร้อยละ 2.78 ในเพศชายที่เริ่มมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกกับผู้ขายบริการทางเพศ นอกจากนี้ยังมีกลุ่มตัวอย่างเพศชายร้อยละ 1.85 และเพศหญิง ร้อยละ 5 มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกกับเพื่อนเพศเดียวกัน

ตารางที่ 4

จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างมัธยมศึกษาที่มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศจำแนกตามเพศ

พฤติกรรมทางเพศ	เพศชาย		เพศหญิง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การมีเพศสัมพันธ์				
เคย	35	25.18	9	4.07
ไม่เคย	104	74.82	212	95.93
อายุที่มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก (ปี)				
≤ 13 ปี	4	11.13	1	11.11
14-15 ปี	20	57.14	6	66.67
16-17 ปี	11	31.43	1	11.11
≥ 18 ปี	-	-	1	11.11
Range = 13-17 ปี M = 15.11 SD = 1.16 Range = 10-18 ปี M = 14.67 SD = 2.24				
บุคคลที่มีเพศสัมพันธ์ด้วยครั้งแรก				
- คู่รัก	25	71.43	5	55.56
- เพื่อนต่างเพศชั้นเดียวกัน/ รุ่นน้อง	6	17.15	3	33.33
- ผู้ขายบริการทางเพศ	2	5.71	-	-
- เพื่อนเพศเดียวกัน	2	5.71	1	11.11

กลุ่มตัวอย่างนักเรียนมัธยมศึกษาไม่เคยมีเพศสัมพันธ์คิดเป็นร้อยละ 74.82 ในเพศชาย และ 95.93 ในเพศหญิง มีเพียงร้อยละ 25.18 ในเพศชาย และร้อยละ 4.07 ในเพศหญิง ที่เคยมีเพศสัมพันธ์ โดยเพศชายมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกในช่วงอายุ 13-17 ปี (อายุเฉลี่ย 15.11 ปี) เพศหญิงมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกในช่วงอายุ 10-18 ปี (อายุเฉลี่ย 14.67 ปี) ส่วนบุคคลที่มีเพศสัมพันธ์ด้วยครั้งแรก ทั้งเพศชาย และหญิงจะมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกกับคู่รักมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 71.43 และ 55.56 ตามลำดับ รองลงมาคือ มีเพศสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศในชั้นเรียนเดียวกันหรือเพื่อนรุ่นน้องคิดเป็นร้อยละ 17.15 ในเพศชาย และ 33.33 ในเพศหญิง มีเพียงร้อยละ 5.71 ในเพศชายที่มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกกับผู้ขายบริการทางเพศ

ตารางที่ 5

จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างอาชีวศึกษาที่มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศจำแนกตามเพศ

พฤติกรรมทางเพศ	เพศชาย		เพศหญิง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การมีเพศสัมพันธ์				
เคย	73	32.30	11	8.21
ไม่เคย	153	67.70	123	91.79
อายุที่มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก (ปี)				
≤ 13 ปี	3	4.11	-	-
14-15 ปี	24	32.88	7	63.64
16-17 ปี	43	58.90	4	36.36
≥ 18 ปี	3	4.11	-	-
Range = 13-18 ปี $M = 15.74$ $SD = 1.12$ Range = 14-17 ปี $M = 15.45$ $SD = 1.04$				
บุคคลที่มีเพศสัมพันธ์ด้วยครั้งแรก				
- คู่รัก	41	56.16	9	81.82
- เพื่อนต่างเพศชั้นเดียวกัน/ รุ่นน้อง	31	42.47	2	18.18
- ผู้ขายบริการทางเพศ	1	1.37	-	-
- เพื่อนเพศเดียวกัน	-	-	-	-

กลุ่มตัวอย่างอาชีวศึกษาไม่เคยมีเพศสัมพันธ์คิดเป็นร้อยละ 67.70 ในเพศชาย และ 91.79 ในเพศหญิง มีเพียงร้อยละ 32.30 ในเพศชาย และร้อยละ 8.21 ในเพศหญิงที่เคยมีเพศสัมพันธ์ โดยเพศชายมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกในช่วงอายุ 13-18 ปี (อายุเฉลี่ย 15.74 ปี) เพศหญิงมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกในช่วงอายุ 14-17 ปี (อายุเฉลี่ย 15.45 ปี) ส่วนบุคคลที่มีเพศสัมพันธ์ด้วยครั้งแรก ทั้งเพศชายและหญิง จะมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกกับคู่รักมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 56.16 และ 81.82 ตามลำดับ รองลงมาคือ มีเพศสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศในชั้นเรียนเดียวกันหรือเพื่อนรุ่นน้องคิดเป็นร้อยละ 42.47 ในเพศชาย และร้อยละ 18.18 ในเพศหญิง มีเพียงร้อยละ 1.37 ในเพศชายที่มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกกับผู้ขายบริการทางเพศ

ตารางที่ 6

จำนวนและร้อยละตามการป้องกันเมื่อมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของกลุ่มตัวอย่างมัธยมศึกษา
จำแนกตามเพศ

พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ	จำนวนครั้งของผู้ที่มี พฤติกรรมเสี่ยง ทางเพศ		การป้องกัน (ร้อยละ) เพศชาย			การป้องกัน (ร้อยละ) เพศหญิง		
	ชาย	หญิง	ทุกครั้ง	บางครั้ง	ไม่เคย	ทุกครั้ง	บางครั้ง	ไม่เคย
- มีเพศสัมพันธ์กับ ผู้ไม่ขายบริการทางเพศ	30	9	16.67	43.33	40.00	-	44.44	55.56
- มีเพศสัมพันธ์กับผู้ขาย บริการทางเพศ	11	3	45.46	27.27	27.27	-	66.67	33.33
- มีเพศสัมพันธ์ทาง ทวารหนัก	7	3	14.29	28.57	57.14	-	66.67	33.33
- มีเพศสัมพันธ์แบบ รักร่วมเพศ	7	5	28.57	42.86	28.57	-	20.00	80.00
- มีเพศสัมพันธ์ภายหลัง ดื่มสุราหรือใช้สาร มอมเมา	8	2	-	75.00	25.00	-	-	100.00
- มีเพศสัมพันธ์โดยวิธี ใช้ปาก	18	6	-	16.67	83.33	-	16.67	83.33

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

กลุ่มตัวอย่างเพศชายและหญิงที่เคยมีเพศสัมพันธ์กับผู้ไม่ขายบริการทางเพศ ร้อยละ 40 ใน
เพศชาย และร้อยละ 55.56 ในเพศหญิง ไม่เคยป้องกันเมื่อมีเพศสัมพันธ์กับผู้ไม่ขายบริการทางเพศ
ส่วนการมีเพศสัมพันธ์กับผู้ขายบริการทางเพศ พบว่า เพศชายร้อยละ 45.46 มีการป้องกันทุกครั้ง เพศ
หญิงร้อยละ 66.67 มีการป้องกันบางครั้ง นอกจากนี้ยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างเพศชายและหญิงในสัดส่วน
เท่า ๆ กัน คิดเป็นร้อยละ 83.33 ไม่เคยป้องกันเลยเมื่อมีเพศสัมพันธ์โดยวิธีใช้ปาก

ตารางที่ 7

จำนวนและร้อยละตามการป้องกันเมื่อมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของกลุ่มตัวอย่างอาชีวศึกษา
จำแนกตามเพศ

พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ	จำนวนครั้งของผู้ที่มี พฤติกรรมเสี่ยง ทางเพศ		การป้องกัน (ร้อยละ) เพศชาย			การป้องกัน (ร้อยละ) เพศหญิง		
	ชาย	หญิง	ทุกครั้ง	บางครั้ง	ไม่เคย	ทุกครั้ง	บางครั้ง	ไม่เคย
- มีเพศสัมพันธ์กับ ผู้ไม่ขายบริการทางเพศ	65	9	7.69	52.31	40.00	-	55.56	44.44
- มีเพศสัมพันธ์กับผู้ขาย บริการทางเพศ	12	2	58.33	41.67	-	50.00	-	50.00
- มีเพศสัมพันธ์ทาง ทวารหนัก	4	1	50.00	50.00	-	100.00	-	-
- มีเพศสัมพันธ์แบบ รักร่วมเพศ	3	2	66.67	-	33.33	50.00	50.00	-
- มีเพศสัมพันธ์ภายหลัง ดื่มสุราหรือใช้สาร มอมเมา	17	3	11.76	76.48	11.76	-	33.33	66.67
- มีเพศสัมพันธ์โดยวิธี ใช้ปาก	30	5	13.33	10.00	76.67	-	60.00	40.00

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

กลุ่มตัวอย่างเพศชายและหญิงที่เคยมีเพศสัมพันธ์กับผู้ไม่ขายบริการทางเพศ ร้อยละ 40 ในเพศชาย และร้อยละ 44.44 ในเพศหญิง ไม่เคยป้องกันเมื่อมีเพศสัมพันธ์กับผู้ไม่ขายบริการทางเพศ ส่วนการมีเพศสัมพันธ์กับผู้ขายบริการทางเพศ พบว่าเพศชายร้อยละ 58.33 และ เพศหญิง ร้อยละ 50 มีการป้องกันทุกครั้ง นอกจากนี้ยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างเพศชาย ร้อยละ 76.67 เพศหญิง ร้อยละ 40 ไม่เคยป้องกันเลยเมื่อมีเพศสัมพันธ์โดยวิธีใช้ปาก

ตารางที่ 8

จำนวนและร้อยละของระดับคะแนนพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของกลุ่มตัวอย่างมัธยมศึกษาจำแนกตามเพศ

พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ	จำนวนผู้ที่มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ (n=44)	เพศ	
		ชาย	หญิง
เสี่ยงสูง	2	2 (100.00)	-
เสี่ยงปานกลาง	13	10 (76.92)	3 (23.08)
เสี่ยงต่ำ	29	25 (86.21)	4 (13.79)

กลุ่มตัวอย่างมัธยมศึกษาเพศชายร้อยละ 100 มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในระดับสูง ร้อยละ 76.92 มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในระดับปานกลาง และร้อยละ 86.21 มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในระดับต่ำ ส่วนเพศหญิง ร้อยละ 23.08 มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศระดับปานกลาง และร้อยละ 13.79 มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในระดับต่ำ

ตารางที่ 9

จำนวนและร้อยละของระดับคะแนนพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของกลุ่มตัวอย่างอาชีวศึกษาจำแนกตามเพศ

พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ	จำนวนผู้ที่มี พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ (n=84)	เพศ	
		ชาย	หญิง
เสี่ยงสูง	-	-	-
เสี่ยงปานกลาง	12	9 (75.00)	3 (25.00)
เสี่ยงต่ำ	72	64 (88.89)	8 (11.11)

กลุ่มตัวอย่างอาชีวศึกษาเพศชายร้อยละ ร้อยละ 75 มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในระดับปานกลาง และร้อยละ 88.89 มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในระดับต่ำ ส่วนเพศหญิง ร้อยละ 25 มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศระดับปานกลาง และร้อยละ 11.11 มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในระดับต่ำ

3. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ

ตารางที่ 10

ช่วงคะแนน ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา (N=720)

ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง	ช่วงคะแนน		M	SD
	คะแนนที่เป็นไปได้	คะแนนที่ได้จริง		
ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง	10-40	10-40	32.76	4.81
การรับรู้สมรรถนะของตนเอง	14-70	14-70	51.36	15.61
การรับรู้พฤติกรรมเสี่ยง	10-50	14-50	41.03	6.28
ความผูกพันในครอบครัว	12-60	22-60	43.90	7.99
การรับรู้บรรทัดฐานกลุ่มเพื่อน	6-150	20-150	71.10	32.60

กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองอยู่ในช่วง 10-40 คะแนน โดยมีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 32.76 คะแนน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเท่ากับ 4.81 คะแนน การรับรู้สมรรถนะของตนเองอยู่ในช่วง 14-70 โดยมีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 51.36 คะแนน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเท่ากับ 15.61 คะแนน การรับรู้พฤติกรรมเสี่ยงอยู่ในช่วง 14-50 โดยมีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 41.03 คะแนน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเท่ากับ 6.28 คะแนน ความผูกพันในครอบครัวอยู่ในช่วง 22-60 โดยมีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 43.90 คะแนน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเท่ากับ 7.99 คะแนน การรับรู้บรรทัดฐานกลุ่มเพื่อนอยู่ในช่วง 20-150 โดยมีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 71.10 คะแนน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเท่ากับ 32.60 คะแนน

4. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ

ตารางที่ 11

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ และระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด (N=720)

ตัวแปร	1	2	3	4	5	6
1. ความรู้สึกลึกมีคุณค่าในตนเอง	1.000					
2. การรับรู้สมรรถนะของตนเอง	.037	1.000				
3. การรับรู้พฤติกรรมเสี่ยง	.174**	.254**	1.000			
4. ความผูกพันในครอบครัว	.387**	.181**	.298**	1.000		
5. การรับรู้บรรทัดฐานกลุ่มเพื่อน	.102*	.255**	.284**	.260**	1.000	
6. พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ	-.021	-.202**	-.215**	-.212**	-.191**	1.000

p* < .05

p** < .001

การรับรู้สมรรถนะของตนเอง การรับรู้พฤติกรรมเสี่ยง ความผูกพันในครอบครัว และการรับรู้บรรทัดฐานกลุ่มเพื่อน มีความสัมพันธ์ทางลบในระดับต่ำกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($r = -.202$, $r = -.215$, $r = -.212$, $r = -.191$) นอกจากนี้ความผูกพันในครอบครัวยังมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับค่อนข้างต่ำกับความรู้สึกลึกมีคุณค่าในตนเอง และการรับรู้พฤติกรรมเสี่ยง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.001 ($r = .387$, $r = .298$)

ตารางที่ 12

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ และระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม ของกลุ่ม
ตัวอย่างนักเรียนมัธยมศึกษา (N=360)

ตัวแปร	1	2	3	4	5	6
1. ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง	1.000					
2. การรับรู้สมรรถนะของตนเอง	.021	1.000				
3. การรับรู้พฤติกรรมเสี่ยง	.171*	.287**	1.000			
4. ความผูกพันในครอบครัว	.412**	.206**	.294**	1.000		
5. การรับรู้บรรทัดฐานกลุ่มเพื่อน	.104	.285**	.307**	.250**	1.000	
6. พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ	-.016	-.262**	-.259**	-.253**	-.216**	1.000

p* < .05 p** < .001

การรับรู้สมรรถนะของตนเอง การรับรู้พฤติกรรมเสี่ยง ความผูกพันในครอบครัว และ การรับรู้บรรทัดฐานกลุ่มเพื่อน มีความสัมพันธ์ทางลบในระดับต่ำกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของ นักเรียนมัธยมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.001 ($r = -.262, r = -.259, r = -.253, r = -.216$) นอกจากนี้ความผูกพันในครอบครัวยังมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับค่อนข้างต่ำกับความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง และการรับรู้พฤติกรรมเสี่ยง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($r = .412, r = .294$) ส่วนการรับรู้บรรทัดฐานกลุ่มเพื่อน มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับค่อนข้างต่ำกับการรับรู้พฤติกรรมเสี่ยงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($r = .307$)

ตารางที่ 13

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ และระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม ของกลุ่ม
ตัวอย่างนักศึกษาอาชีวศึกษา (N=360)

ตัวแปร	1	2	3	4	5	6
1. ความรู้สึกรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง	1.000					
2. การรับรู้สมรรถนะของตนเอง	.099*	1.000				
3. การรับรู้พฤติกรรมเสี่ยง	.177**	.176**	1.000			
4. ความผูกพันในครอบครัว	.363**	.119*	.261**	1.000		
5. การรับรู้บรรทัดฐานกลุ่มเพื่อน	.097*	.174**	.198**	.225**	1.000	
6. พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ	-.069	-.124*	-.154*	-.155*	-.145*	1.000

p* < .05 p** < .001

การรับรู้สมรรถนะของตนเอง การรับรู้พฤติกรรมเสี่ยง ความผูกพันในครอบครัว และ การรับรู้บรรทัดฐานกลุ่มเพื่อน มีความสัมพันธ์ทางลบในระดับต่ำกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของ นักศึกษาอาชีวศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = -.124$, $r = -.154$, $r = -.155$, $r = -.145$) นอกจากนี้ความผูกพันในครอบครัวยังมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับค่อนข้างต่ำกับความรู้สึกรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ($r = .363$)

5. ผลการวิเคราะห์อำนาจการทำนายของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ

ตารางที่ 14

การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนระหว่างตัวแปรอิสระกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของกลุ่มตัวอย่างนักเรียนมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา (N=720)

ตัวทำนาย	B	T	R ² change
1. การรับรู้พฤติกรรมเสี่ยง	-.04128	-3.061*	.046
2. ความผูกพันในครอบครัว	-.03555	-3.420*	.024
3. การรับรู้สมรรถนะของตนเอง	-.01751	-3.332*	.018
4. การรับรู้บรรทัดฐานกลุ่มเพื่อน	-.06147	-2.392*	.007

$$R^2 = .096 ; F = 5.722 ; p < .05$$

ผลการวิเคราะห์ตัวแปรอิสระทั้งหมด 5 ตัว พบว่า ในขั้นตอนสุดท้ายของการวิเคราะห์พหุคูณแบบขั้นตอน ตัวแปรอิสระที่มีผลต่อตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีเพียง 4 ตัว คือ การรับรู้พฤติกรรมเสี่ยง ความผูกพันในครอบครัว การรับรู้สมรรถนะของตนเอง และการรับรู้บรรทัดฐานกลุ่มเพื่อน โดยตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัวสามารถอธิบายความผันแปรของพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ของกลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา ได้ร้อยละ 9.60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อแยกดูอำนาจการทำนายของตัวแปรแต่ละตัวพบว่า การรับรู้พฤติกรรมเสี่ยงสามารถทำนายพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศได้มากที่สุดร้อยละ 4.6 ส่วนการรับรู้บรรทัดฐานกลุ่มเพื่อนสามารถทำนายพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศได้ระดับต่ำที่สุดร้อยละ .07

ตารางที่ 15

การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนระหว่างตัวแปรอิสระกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของกลุ่ม
ตัวอย่างนักเรียนมัธยมศึกษา (N=360)

ตัวทำนาย	B	T	R ² change
1. การรับรู้สมรรถนะของตนเอง	-.02473	-3.147*	.069
2. ความผูกพันในครอบครัว	-.06603	-3.992*	.041
3. การรับรู้พฤติกรรมเสี่ยง	-.06354	-3.174*	.021
4. ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง	-.06100	-2.392*	.015

$$R^2 = .146 ; F = 6.133 ; p < .05$$

ผลการวิเคราะห์ตัวแปรอิสระทั้งหมด 5 ตัว พบว่า ในขั้นตอนสุดท้ายของการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ตัวแปรอิสระที่มีผลต่อตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีเพียง 4 ตัว คือ การรับรู้สมรรถนะของตนเอง ความผูกพันในครอบครัว การรับรู้พฤติกรรมเสี่ยง และความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัวสามารถอธิบายการผันแปรของพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ของกลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาได้ร้อยละ 14.60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อแยกดูอำนาจการทำนายของตัวแปรแต่ละตัวพบว่า การรับรู้สมรรถนะของตนเองสามารถทำนายพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศได้มากที่สุดร้อยละ 6.9 ส่วนความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองสามารถทำนายพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศได้ระดับต่ำที่สุดร้อยละ 1.5

ตารางที่ 16

การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนระหว่างตัวแปรอิสระกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาอาชีวศึกษา (N=360)

ตัวทำนาย	B	T	R ² change
1. ความผูกพันในครอบครัว	-.03164	-2.290*	.024
2. การรับรู้สมรรถนะของตนเอง	-.04021	-2.271*	.014

$R^2 = .038$; $F = 5.156$; $p < .05$

ผลการวิเคราะห์ตัวแปรอิสระทั้งหมด 5 ตัว พบว่า ในขั้นตอนสุดท้ายของการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ตัวแปรอิสระที่มีผลต่อตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีเพียง 2 ตัว คือ ความผูกพันในครอบครัว และการรับรู้พฤติกรรมเสี่ยง โดยตัวแปรอิสระทั้ง 2 ตัวสามารถอธิบายการผันแปรของพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ของกลุ่มนักศึกษาอาชีวศึกษา ได้ร้อยละ 3.80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อแยกดูอำนาจการทำนายของตัวแปรแต่ละตัวพบว่า ความผูกพันในครอบครัวสามารถทำนายพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศได้มากที่สุดร้อยละ 2.4 ส่วนการรับรู้สมรรถนะของตนเองสามารถทำนายพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศได้ระดับต่ำที่สุดร้อยละ 1.4

การอภิปรายผล

พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ

ผลการศึกษาเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกของกลุ่มตัวอย่างพบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษาเพศชายเคยมีประสบการณ์ทางเพศ ร้อยละ 25.18 และร้อยละ 32.30 ตามลำดับ ส่วนนักเรียนมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษาเพศหญิง ร้อยละ 4.07 ร้อยละ 8.21 ที่เคยมีประสบการณ์ทางเพศ (ตารางที่ 4-5) เมื่อเปรียบเทียบระดับคะแนนของพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของเพศชายและเพศหญิงพบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาเพศชาย ร้อยละ 100 มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในระดับสูง นักเรียนมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษาถึง ร้อยละ 76.92 และ ร้อยละ 75 มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในระดับปานกลาง ส่วนนักเรียนมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษาเพศหญิงไม่มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในระดับสูง และมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในระดับปานกลางเพียง ร้อยละ 23.08 และร้อยละ 25 ตามลำดับ (ตารางที่ 8-9) ผลการศึกษานี้แสดงให้เห็นว่า เพศชายมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศได้มากกว่า

เพศหญิง สอดคล้องกับการศึกษาของ นฤมล พรรณวงศ์ (2540) ศึกษา ความรู้ทัศนคติ และพฤติกรรมเกี่ยวกับโรคเอดส์ของนักเรียนอาชีวศึกษาใน จังหวัดนครพนม พบว่า นักศึกษาเพศชายมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเกิดโรคเอดส์สูงกว่านักศึกษาหญิง และสอดคล้องกับการศึกษาของ ครุณี ชุมพะวัติ, ยวดี ภาษา, และปริญดา จิรกุลพัฒนา (2537) พบว่า วัยรุ่นเพศชายจะมีพฤติกรรมเสี่ยงด้านสุขภาพมากกว่าเพศหญิง ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า ในระยะวัยรุ่นของทั้งเพศหญิงและเพศชายจะมีแรงขับทางเพศเพิ่มมากขึ้น แต่ร่างกายและอารมณ์ของทั้งสองเพศมีความแตกต่างกัน โดยความรู้สึทางเพศของเพศชายมักจะมี การตื่นตัวทางเพศได้มากกว่าเพศหญิง (ดวงใจ กสานครกุล, 2536) จึงเป็นสาเหตุสำคัญให้เพศชายมี แนวโน้มที่จะปฏิบัติพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศได้มากกว่าเพศหญิง

อายุเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกของกลุ่มตัวอย่างเพศชายจะมีอายุอยู่ในช่วง 13-18 ปี (อายุเฉลี่ย 15.74 ปี) เพศหญิงจะมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกในช่วงอายุ 10-18 ปี (อายุเฉลี่ย 15.20 ปี) (ตารางที่ 3) ซึ่งต่ำกว่าหลายๆ การศึกษาที่ผ่านมา ที่พบว่า วัยรุ่นไทยเริ่มมีประสบการณ์ทางเพศในช่วงอายุ 15-17 ปี (เฉลี่ย 16 ปี) (กฤตยา อาชวนิจกุล และ วราภรณ์ แหม่มสนิท, 2537; กิตติวุฒิ เทวาทิเทพ และ คณะ, 2535; อัญชลี คติอนุรักษ์, 2535) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าวัยรุ่นปัจจุบันมีแนวโน้มที่จะมีเพศสัมพันธ์เมื่ออายุยังน้อย โดยอายุที่มีเพศสัมพันธ์จะมีความแตกต่างกันระหว่างเพศชายและเพศหญิง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ระจิตดา ณ พัทลุง (2539) ในนักเรียนอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่า เพศชาย เริ่มมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกเมื่ออายุเฉลี่ย 15.8 ปี ส่วนเพศหญิงเริ่มมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกเมื่ออายุเฉลี่ย 14 ปี ส่วนการศึกษาของ ปวีณา สายสูง (2541) เกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักศึกษา ระดับอาชีวศึกษาในจังหวัดน่าน พบว่า นักศึกษาชายเริ่มมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกเมื่ออายุเฉลี่ย 16.7 ปี ส่วนนักศึกษาหญิงมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกเมื่ออายุเฉลี่ย 17.8 ปี ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า แม้จะมีการรณรงค์ให้ความรู้ในการป้องกันโรคเอดส์อย่างแพร่หลายในกลุ่มวัยรุ่นที่กำลังศึกษา ในสถานศึกษา แต่วัยรุ่นก็ยังคงมีเพศสัมพันธ์เมื่ออายุยังน้อยอยู่นั้น อาจเนื่องมาจากวัยรุ่นมีการเปลี่ยนแปลงของระดับฮอร์โมนในร่างกาย ซึ่งส่งผลต่อภาวะอารมณ์ของวัยรุ่น ทำให้วัยรุ่นมีความสนใจกับกิจกรรมหรือ ปรักิิริยาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศมากขึ้น และอาจทดลองหรือลงมือปฏิบัติพฤติกรรมทางเพศด้วยความอยากรู้อยากเห็น และเพื่อเป็นการปลดปล่อยพลังงานทางเพศที่มีอยู่ (ดวงใจ กสานครกุล, 2536) เป็นผลให้เกิดปัญหาพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศที่นำไปสู่การติดโรคทางเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์ได้

ผลการศึกษาเกี่ยวกับบุคคลที่มีเพศสัมพันธ์ด้วยครั้งแรก พบว่า ในกลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษาเพศชายมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกกับคู่อรัก คิดเป็นร้อยละ 71.43 และ 56.16 ตามลำดับ รองลงมาคือ เพื่อนต่างเพศ หรือเพื่อนรุ่นน้อง มีเพียงร้อยละ 5.71 ในนักเรียนมัธยมศึกษา และร้อยละ 1.37 ในนักศึกษาอาชีวศึกษาที่มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกกับผู้ชายบริการทางเพศ ส่วนบุคคลที่มีเพศสัมพันธ์ด้วยครั้งแรกในนักเรียนมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษาเพศหญิง คือ คู่อรัก คิดเป็นร้อยละ

55.56 และ 81.82 ตามลำดับ รองลงมาคือ เพื่อนต่างเพศ หรือเพื่อนรุ่นน้อง โดยไม่มีนักเรียนนักศึกษาเพศหญิงที่เคยมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกกับผู้ขายบริการทางเพศ (ตารางที่ 4-5) ผลการศึกษาค้นนี้แสดงให้เห็นว่านักเรียนนักศึกษามีรูปแบบการมีเพศสัมพันธ์ที่เปลี่ยนแปลงไป โดยมีแนวโน้มเทียวหญิงบริการลดลง สอดคล้องกับการศึกษาของ มิลล์ และ คณะ (Mills, et al., 1997) พบว่า ในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา กลุ่มวัยรุ่นมีการซื้อบริการทางเพศลดลงถึงร้อยละ 48 และผลการศึกษาของ จันทรแรมทองศิริ (2539) ปวีณา สายสูง (2541) ซึ่งศึกษาพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นในสถานศึกษาจังหวัดน่าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีเพศสัมพันธ์กับคนรักมากที่สุด และการศึกษาของ ทวีวรรณ ชาลีเครือ (2541) ที่พบว่ากลุ่มนักเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ส่วนใหญ่มีเพศสัมพันธ์กับคนรัก หรือเพื่อนสนิทมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 70.6 เมื่อพิจารณาการใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ของกลุ่มนักศึกษาจากการศึกษาค้นนี้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างนักเรียนมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษาเพศชาย เมื่อมีเพศสัมพันธ์กับผู้ไม่ขายบริการทางเพศไม่เคยใช้ถุงยางอนามัยในสัดส่วนเท่า ๆ กัน คือร้อยละ 40 ส่วนนักเรียนมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษาเพศหญิงมีเมื่อมีเพศสัมพันธ์กับผู้ไม่ขายบริการทางเพศไม่เคยใช้ถุงยางอนามัยถึงร้อยละ 55.56 และ ร้อยละ 44.44 ตามลำดับ และเมื่อมีเพศสัมพันธ์กับผู้ขายบริการทางเพศในนักเรียนมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษาเพศชาย มีการใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้ง ร้อยละ 45.46 และร้อยละ 58.33 ตามลำดับ ส่วนเพศหญิงเมื่อมีเพศสัมพันธ์กับผู้ขายบริการทางเพศ มีการใช้ถุงยางอนามัยเป็นบางครั้ง ร้อยละ 66.67 ในนักเรียนมัธยมศึกษา และมีการใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้ง ร้อยละ 50 ในนักศึกษาอาชีวศึกษา (ตารางที่ 6-7) ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่านักเรียนนักศึกษาเพศชายและเพศหญิงส่วนใหญ่มีการใช้ถุงยางอนามัยกับผู้ขายบริการทางเพศมากกว่าผู้ที่ไม่ขายบริการทางเพศ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ระจิตดาณ พัทลุง (2539) ซึ่งพบว่า กลุ่มนักศึกษาอาชีวศึกษาชายเป็นกลุ่มที่มีการใช้ถุงยางอนามัยกับหญิงบริการทางเพศและหญิงที่มีใช้หญิงบริการทางเพศมากกว่าชายกลุ่มอื่น ๆ แต่มีการใช้ถุงยางอนามัยในอัตราต่ำมากในชายทุกกลุ่มกับหญิงที่ไม่ใช่หญิงขายบริการทางเพศ ซึ่งอาจอธิบายได้ว่า การที่วัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์กับผู้ขายบริการทางเพศลดลง และมีการใช้ถุงยางอนามัยมากขึ้นเมื่อมีเพศสัมพันธ์กับผู้ขายบริการ อาจเนื่องมาจาก มีความกลัวต่อการติดโรคเอดส์ แต่ในขณะเดียวกันมีการกลับมามีเพศสัมพันธ์กับคู่อรักหรือเพื่อนมากขึ้นโดยไม่ใช้ถุงยางอนามัย อาจเนื่องจากมีความคิดว่าการมีเพศสัมพันธ์กับเพื่อนหรือคู่อรักจะทำให้ตนปลอดภัยกว่าการมีเพศสัมพันธ์กับผู้ขายบริการทางเพศ ซึ่งทัศนคติดังกล่าวอาจนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์แบบไม่ปลอดภัยและเสี่ยงต่อการติดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์

ส่วนผลการศึกษาเกี่ยวกับการป้องกันเมื่อมีเพศสัมพันธ์ขณะดื่มสุราหรือใช้สารมอมเมาของนักเรียนมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษาทั้งเพศชายและเพศหญิง พบว่า นักเรียนทั้งสองกลุ่ม จะใช้ถุงยางอนามัยบางครั้ง หรือไม่เคยใช้ถุงยางอนามัยเลยในจำนวนที่สูง (ตารางที่ 6-7) คล้ายคลึงกับ

การศึกษา ของ สุรศักดิ์ ไควสุภัทร์ และคณะ (2534) ในกลุ่มนักเรียนอาชีวศึกษาของวิทยาลัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 80 มีการดื่มสุราก่อนเที่ยวหาหญิงบริการทางเพศ โดยในจำนวนนี้มีเพียงร้อยละ 50 ที่ใช้ถุงยางอนามัย และการศึกษาของ ชัยวัฒน์ ทศนพูนชัย, พิทยา จารุพูนผล, พูนสุข ช่วยทอง, และ แสงสุรีย์ ทศนพูนชัย (2539) พบว่าวัยรุ่นเพศชายมีการดื่มสุราทุกครั้งก่อนมีเพศสัมพันธ์กับหญิงบริการทางเพศหรือหญิงนอกหมู่บ้าน โดยไม่มีการใช้ถุงยางอนามัย ซึ่งผลของการดื่มสุราจะทำให้วัยรุ่นขาดสติสัมปชัญญะ และตัดสินใจมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ใช้ถุงยางอนามัย ในที่สุด (Blanken, 1993) นอกจากนี้ผลการศึกษาจากการวิจัยครั้งนี้ยังพบว่ากลุ่มนักเรียนนักศึกษาทั้งเพศชายและเพศหญิงมีรูปแบบการมีเพศสัมพันธ์ที่เสี่ยงมากขึ้น เช่น มีเพศสัมพันธ์โดยวิธีใช้ปาก มีเพศสัมพันธ์ทางทวารหนัก มีเพศสัมพันธ์แบบรักร่วมเพศ ซึ่งนับว่าเป็นรูปแบบการมีเพศสัมพันธ์ที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคเอดส์

อภิปรายผลการศึกษิตตามสมมติฐานของการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง การรับรู้สมรรถนะของตนเอง การรับรู้พฤติกรรมเสี่ยง และความผูกพันในครอบครัว มีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ

ผลของการศึกษา พบว่า ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดและเมื่อแยกกลุ่ม (ตารางที่ 11-13) ดังนั้นผลการศึกษานี้จึงไม่สนับสนุนสมมติฐานการวิจัย นั่นคือไม่ว่านักเรียนนักศึกษามีระดับความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองสูงหรือต่ำ ก็ไม่มีผลต่อการปฏิบัติพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ซึ่งไม่สอดคล้องกับคำกล่าวของดวงใจ กสานครกุล (2538) ที่กล่าวว่า วัยรุ่นที่ไม่มีความมั่นคงในอารมณ์ รู้สึกมีปมด้อย มีความนับถือตนเองในระดับต่ำ จะมีความยุ่งยากในการเผชิญปัญหา และเป็นปัจจัยสำคัญในการแสดงพฤติกรรมที่เป็นปัญหา และไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ เฮส์ และ ฟอรัส (Hayes & Fors, 1990) ที่พบว่า ผู้ที่มีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองต่ำ จะนำไปสู่การปฏิบัติพฤติกรรมสุขภาพที่ไม่เหมาะสม ซึ่งผลการศึกษานี้นี้อาจสามารถอธิบายเหตุผลได้ว่า ประการแรกกลุ่มตัวอย่างมีความเป็นเอกพันธ์ในการประเมินความรู้สึกมีคุณค่าของตนเอง ทำให้คะแนนของความรู้สึกมีคุณค่าของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในระดับสูง (range 10-40, Mean = 32.76) ประการที่สอง อาจเป็นผลมาจากยังมีปัจจัยอีกหลายประการ ที่มีอิทธิพลต่อความรู้สึกมีคุณค่าของตนเอง เช่น อายุของกลุ่มตัวอย่าง มีการศึกษาพบว่านักเรียนที่มีอายุน้อยกว่าจะมีความตระหนักในคุณค่าของตนเองสูงกว่านักเรียนที่มีอายุน้อยกว่าโดยนักเรียนที่มีอายุ 16 ปี 17 ปี และ 18 ปี จะมีความตระหนักในคุณค่าของตนเองสูงกว่านักเรียนที่มีอายุ 15 ปี (อนุรักษ์ บัณฑิตยชาติ, 2542) สอดคล้องกับผลการศึกษาของการวิจัยครั้งนี้ซึ่งพบว่า กลุ่มตัวอย่างประมาณครึ่งหนึ่ง คิดเป็นร้อยละ 51.1 มีอายุระหว่าง 17-18 ปี ซึ่งอาจเป็นผลให้มีการประเมิน

คะแนนของความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองอยู่ในระดับค่อนข้างสูง (คะแนนเฉลี่ย = 32.76 จากตารางที่ 10) เหตุผลประการที่สาม อาจเป็นผลมาจากปัจจัยที่ผู้วิจัยนำมาศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ การรับรู้สมรรถนะของตนเอง การรับรู้พฤติกรรมเสี่ยง ความผูกพันในครอบครัว และการรับรู้บรรทัดฐานกลุ่มเพื่อน อาจมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นมากกว่าความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ดังนั้นเมื่อนำคะแนนความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองมาหาความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ จึงพบว่ามีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในระดับต่ำมากจนไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

การรับรู้สมรรถนะของตนเองมีความสัมพันธ์ทางลบในระดับต่ำกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของกลุ่มตัวอย่างนักเรียนมัธยมศึกษาและนักศึกษาอาชีวศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = -.202$, $p < .001$) เมื่อแยกหาความสัมพันธ์เฉพาะกลุ่มก็ได้ผลการศึกษาที่สอดคล้องกันคือ การรับรู้สมรรถนะของตนเองมีความสัมพันธ์ทางลบในระดับต่ำ กับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของกลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = -.262$, $p < .001$) และการรับรู้สมรรถนะของตนเองมีความสัมพันธ์ทางลบในระดับต่ำกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของกลุ่มนักศึกษาอาชีวศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = -.124$, $p < .05$) ผลการศึกษานี้สนับสนุนสมมติฐานการวิจัย แสดงว่านักเรียนนักศึกษาที่มีการรับรู้ว่าตนเองมีสมรรถนะ ก็จะสามารถลดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศต่อการติดเชื้อเอชไอวีของตนเองได้ สอดคล้องกับคำกล่าวของ แบนดูรา (Bandura, 1994 cited in Bandura, 1997) ที่กล่าวว่า เป้าหมายง่าย ๆ ในการเปลี่ยนพฤติกรรมที่เฉพาะเจาะจงเช่นพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศนั้น คือ ต้องส่งเสริมให้บุคคลมีสมรรถนะในตนเอง เพราะบุคคลที่มีการรับรู้สมรรถนะสูงจะสามารถควบคุมตนเองได้อย่างเหมาะสม แม้จะตกอยู่ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่อาจนำไปสู่ความเสี่ยง (Bandura, 1986) ส่วนบุคคลที่มีการรับรู้สมรรถนะในการควบคุมตนเองที่อ่อนแอ ประกอบกับมีปัจจัยทางสังคมอื่น ๆ ที่เข้ามากระทบ ก็จะทำให้บุคคลนั้นมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศได้ง่ายขึ้น (Bandura, 1997) สอดคล้องกับผลการศึกษาของ คาเซน แวนเรน และวอร์เตอร์ (Kasen, Vaughan & Walter, 1992) พบว่า นักเรียนที่มีระดับของการรับรู้สมรรถนะของตนเองในการมีเพศสัมพันธ์ต่ำ จะสัมพันธ์กับการมีเพศสัมพันธ์ในครั้งต่อไปเสมอและสอดคล้องกับการศึกษาของ เกรมโบสกี และคณะ (Gremboski, et al., 1993) ซึ่งพบว่า การรับรู้สมรรถนะของตนเองเกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพ จะมีความสัมพันธ์ทางลบกับภาวะเสี่ยงทางสุขภาพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$)

การรับรู้พฤติกรรมเสี่ยง มีความสัมพันธ์ทางลบในระดับต่ำกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของกลุ่มตัวอย่างนักเรียนมัธยมศึกษาและนักศึกษาอาชีวศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = -.215$, $p < .001$) เมื่อแยกหาความสัมพันธ์เฉพาะกลุ่มก็ได้ผลการศึกษาที่สอดคล้องกันคือ การรับรู้พฤติกรรมเสี่ยงมีความสัมพันธ์ทางลบในระดับต่ำกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของกลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = -.259$, $p < .001$) และการรับรู้พฤติกรรมเสี่ยงมีความสัมพันธ์ทางลบ

ในระดับต่ำกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของกลุ่มนักศึกษาอาชีวศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=-.154$, $p < .05$) ผลการศึกษาครั้งนี้สนับสนุนสมมติฐานการวิจัย นั่นคือ นักเรียนนักศึกษาที่มีการรับรู้พฤติกรรมเสี่ยงของตนเอง มีแนวโน้มที่จะลดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ เฮล และ ทรัมเบลต้า (Hale & Trumbelta, 1996) พบว่า การรับรู้ความเสี่ยงนับเป็นสิ่งสนับสนุนที่สำคัญต่อการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เพราะถ้าบุคคลไม่รู้ว่าตนเองมีโอกาสเสี่ยงต่อการเจ็บป่วยด้วยโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เขาก็จะไม่ปฏิบัติพฤติกรรมที่ปลอดภัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อเฮีย (Ahia, 1991) ซึ่งพบว่า การรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรคมีความสัมพันธ์กับความร่วมมือในการมีเพศสัมพันธ์วิธีปลอดภัยเพื่อป้องกันโรคเอดส์ และผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ เบคเกอร์ และเมแมน (Becker & Maiman, 1974) ที่กล่าวว่า บุคคลจะเกิดการปฏิบัติตนเพื่อสุขภาพอนามัยได้นั้น ต้องมีความพร้อมที่จะปฏิบัติพฤติกรรมเกี่ยวกับการป้องกันโรคและเข้าใจถึงโอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรคของตน ดังนั้นการจัดทำกิจกรรมสนทนาทั้งในระดับกลุ่ม และบุคคลเกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์ในโรงเรียนและสถานศึกษามีมากขึ้น เนื่องจากสถานบริการสุขภาพน่าจะสร้างกิจกรรมดังกล่าวได้สะดวกกว่า และมีเงื่อนไขความพร้อมของผู้รับบริการที่ดีกว่า (ระจิตตา ณ พัทลุง, 2539) จึงอาจเป็นผลให้กลุ่มนักเรียนนักศึกษาเกิดความพร้อมและพยายามที่จะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเอง เพื่อหลีกเลี่ยงต่อการติดโรคเอดส์โดยการลดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของตนเองลง

ความผูกพันในครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางลบในระดับต่ำกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของกลุ่มตัวอย่างนักเรียนมัธยมศึกษาและนักศึกษาอาชีวศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=-.212$, $p<.001$) เมื่อแยกหาความสัมพันธ์เฉพาะกลุ่มก็ได้ผลการศึกษาที่เหมือนกันคือ ความผูกพันในครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางลบในระดับต่ำกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของกลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษา และกลุ่มนักศึกษาอาชีวศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=-.253$, $p<.001$; $r=-.155$, $p<.05$) ผลการวิจัยนี้สนับสนุนสมมติฐานการวิจัย แสดงให้เห็นว่า นักเรียนนักศึกษาที่มีความรู้สึกผูกพันต่อครอบครัวมากจะมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในระดับต่ำ สอดคล้องกับการศึกษาของ เรชนิก และคณะ (Resnick, et al., 1997) พบว่า ความผูกพันในครอบครัวนับเป็นปัจจัยหนึ่งในการป้องกันไม่ให้อายุรุ่นเกิดภาวะเสี่ยงทางสุขภาพได้ วัยรุ่นที่มีความผูกพันในครอบครัวระดับสูงจะมีความสัมพันธ์กับการเลื่อนมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่น และสอดคล้องกับการศึกษาของอลิสตา วัชรสิทธิ์ (2537) พบว่า ครอบครัวที่แตกแยกสมาชิกในครอบครัวจะขาดความผูกพันทางจิตใจต่อกัน ขาดความอบอุ่นในครอบครัว สิ่งเหล่านี้เป็นโอกาสให้สมาชิกในครอบครัวโดยเฉพาะวัยรุ่นเกิดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศได้ง่าย และสอดคล้องกับคำกล่าวของ ศิริรัตน์ แอดสกุล (2540) ที่กล่าวไว้ว่าครอบครัวนับเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น โดยเฉพาะครอบครัวที่แตกและบิดา

มารดาไม่ผูกพันใกล้ชิดเท่าที่ควร ทำให้เด็กวัยรุ่นเกิดความรู้สึก ไม่รักครอบครัว ไม่รักพ่อแม่ และหาทางออกอื่น ๆ เช่น หนีออกจากบ้าน ดิยาเสพติด มีท้องในช่วงวัยเรียน หาเงินใช้เองโดยการขายบริการทางเพศ ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวล้วนทำให้เกิดปัญหาสังคมและปัญหาพฤติกรรมด้านสุขภาพตามมา

สมมติฐานที่ 2 การรับรู้บรรทัดฐานกลุ่มเพื่อนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ

จากผลการศึกษา พบว่า การรับรู้บรรทัดฐานกลุ่มเพื่อนมีความสัมพันธ์ทางลบในระดับต่ำกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของกลุ่มตัวอย่างนักเรียนมัธยมศึกษาและนักศึกษาอาชีวศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = -.191, p < .001$) เมื่อแยกหาความสัมพันธ์เฉพาะกลุ่มก็ได้ผลการศึกษาที่สอดคล้องกันคือ การรับรู้บรรทัดฐานกลุ่มเพื่อนมีความสัมพันธ์ทางลบในระดับต่ำกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของกลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาและกลุ่มนักศึกษาอาชีวศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = -.216, p < .001$; $r = -.145, p < .05$) ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ ปวีณา สายสูง (2541) ศึกษาพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนระดับอาชีวศึกษาในจังหวัดน่าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการจูงใจจากเพื่อนมีส่วนของการมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการชักจูงจากเพื่อน และเมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการชักจูงจากเพื่อนกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และการศึกษาของ กฤตยา อาชวนิจกุล และ วราภรณ์ เข้มสนธิ (2537) พบว่า สาเหตุในการตัดสินใจซื้อประเพณีของวัยรุ่นแรงกระตุ้นที่สำคัญที่สุด คือ การชักจูงจากเพื่อน ผลการวิจัยครั้งนี้ไม่สนับสนุนสมมติฐานการวิจัย แต่สามารถอธิบายได้ว่า ประการแรกกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ถึงร้อยละ 93.06 พักอาศัยอยู่บ้านกับครอบครัวของตน (ตารางที่ 1) อีกทั้งค่าคะแนนของความผูกพันในครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้อยู่ในระดับปานกลางจนเกือบถึงระดับค่อนข้างสูง ($M = 43.90$) (ตารางที่ 10) การที่กลุ่มตัวอย่างอยู่กับครอบครัวและมีความผูกพันในครอบครัวมากอาจทำให้อิทธิพลของการรับรู้บรรทัดฐานกลุ่มเพื่อนน้อยลงและมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศลดลงได้

สมมติฐานที่ 3 ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง การรับรู้สมรรถนะของตนเอง การรับรู้พฤติกรรมเสี่ยง ความผูกพันในครอบครัว และการรับรู้บรรทัดฐานกลุ่มเพื่อน สามารถทำนายพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศได้

ผลการศึกษา พบว่า การรับรู้พฤติกรรมเสี่ยง ความผูกพันในครอบครัว การรับรู้สมรรถนะของตนเอง และการรับรู้บรรทัดฐานกลุ่มเพื่อน สามารถร่วมทำนายความผันแปรของพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในกลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาและนักศึกษาอาชีวศึกษาได้ร้อยละ 9.60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) (ตารางที่ 14) ผลการศึกษานี้สนับสนุนสมมติฐานการวิจัยเพียง

บางส่วน เนื่องจากตัวแปรความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองไม่สามารถทำนายพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศได้ตามที่ตั้งสมมติฐานไว้ ซึ่งอาจอธิบายเหตุผลได้ดังนี้

การรับรู้พฤติกรรมเสี่ยง เป็นปัจจัยตัวแรกที่ถูกเลือกเข้าสมการทำนายพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษาและสามารถทำนายได้ร้อยละ 4.6 ($p < .05$) ผลการศึกษาค้นนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของ อัลลาร์ด (Allard, 1989) ซึ่งศึกษาความเชื่อด้านสุขภาพเกี่ยวกับโรคเอดส์ และพฤติกรรม การป้องกันโรคเอดส์ในกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 16-65 ปี ผลการศึกษพบว่า การรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรคสามารถเป็นตัวทำนายพฤติกรรมในการป้องกันโรคเอดส์ของประชาชนทั่วไปได้ และผลการศึกษาของ เฮล และ ทรัมเบตตา (Hale & Trumbetta, 1996) ซึ่งศึกษาปัจจัยเรื่องการรับรู้ความเสี่ยง และการรับรู้สมรรถนะของตนเอง ในการทำนายพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคทางเพศสัมพันธ์ในนักเรียนเพศหญิงจำนวน 308 คน ผลการศึกษพบว่า การรับรู้ความเสี่ยง และการรับรู้สมรรถนะของตนเอง สามารถทำนายพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศต่อการติดเชื้อโรคทางเพศสัมพันธ์ ได้ร้อยละ 19 ($p < .001$) และคล้ายคลึงกับผลการศึกษาของ เกลิมซัย ปัญญาดี (2538) ซึ่งศึกษาพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศต่อการติดเชื้อเอดส์จากการมีเพศสัมพันธ์ของเยาวชนชายชวเขาเผ่าอาก้อ พบว่า การรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรค สามารถอธิบายความผันแปรของพฤติกรรมต่อการติดเชื้อเอดส์จากเพศสัมพันธ์ได้ร้อยละ 21.10 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ผลการศึกษาค้นนี้สามารถอธิบายได้โดยใช้แนวคิดของเบคเกอร์ และเมแมน (1974) ว่า เมื่อนักเรียนนักศึกษาที่มีความตระหนักและเอาใจใส่ในข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ระบาดของโรคเอดส์ที่เกิดขึ้นได้จากการมีเพศสัมพันธ์ทั้งทางบุคลลใกล้ชิด และสื่อต่าง ๆ ทำให้เกิดการรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรค ถ้าความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ที่มีอยู่ถูกต้องชัดเจน ก็จะทำให้ให้นักเรียนนักศึกษารับรู้ว่าพฤติกรรมใดของตนที่มีโอกาสเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคเอดส์ และหาทางหลีกเลี่ยงเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติพฤติกรรมที่สามารถลดความเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคเอดส์ได้

ความผูกพันในครอบครัวเป็นปัจจัยตัวที่สอง ที่ถูกเลือกเข้าสมการและสามารถร่วมทำนายพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา และสามารถทำนายได้ร้อยละ 2.4 ($p < .05$) ผลการศึกษาค้นนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ฟลิเวลลิง และ บัวแมน (Flewelling & Bauman, 1990) ศึกษาโครงสร้างของครอบครัวในลักษณะต่าง ๆ ในการทำนายพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์เร็วและพฤติกรรมการใช้สารเสพติดและสารมอมเมาในกลุ่มวัยรุ่นทางตะวันออกเฉียงใต้ของอเมริกา จำนวน 2,102 คน ผลการศึกษา พบว่า วัยรุ่นที่อยู่ในครอบครัวที่มีทั้งพ่อและแม่จะมีเพศสัมพันธ์ช้ากว่า และมีพฤติกรรมการใช้สารเสพติดและสารมอมเมาน้อยกว่าวัยรุ่นที่มาจากโครงสร้างครอบครัวลักษณะอื่น ๆ และเมื่อวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณเชิงเหตุผลเพื่อหาอำนาจในการทำนาย พบว่า วัยรุ่นที่มาจากครอบครัวที่แตกแยก จะมีความเสี่ยงในการเริ่มใช้สาร

มอมเมาและมีเพศสัมพันธ์เร็วตั้งแต่ในช่วงวัยรุ่นตอนต้น และคล้ายคลึงกับการศึกษาของ แม็คไบร์ และ คณะ (McBride, et al., 1995) ซึ่งศึกษา พบว่า ความผูกพันในครอบครัว ความผูกพันในโรงเรียนของวัยรุ่น จะสามารถทำนายพฤติกรรมการสูบบุหรี่ ดื่มสุรา ใช้สารเสพติด และพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นได้ ซึ่งสามารถอธิบายได้ตามแนวคิดของเรชนิก และ คณะ (1997) ได้ว่า ความผูกพันในครอบครัวเป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดลักษณะนิสัยและพฤติกรรมเสี่ยงด้านสุขภาพของวัยรุ่นได้ ดังนั้น วัยรุ่นที่อยู่ในครอบครัวที่ได้รับการดูแลเอาใจใส่จากบิดามารดา และสมาชิกในครอบครัว จะทำให้มีพัฒนาการทางด้านร่างกายอย่างเหมาะสม สามารถปรับตัวได้ดี และไม่หาทางออกที่ผิด ๆ ซึ่งจะช่วยลดปัญหาพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและพฤติกรรมเสี่ยงด้านสุขภาพอื่น ๆ ได้

การรับรู้สมรรถนะของตนเอง เป็นปัจจัยตัวที่สามที่ถูกเลือกเข้าสมการเพื่อร่วมทำนายพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา และสามารถทำนายได้ร้อยละ 1.8 ($p < .05$) ซึ่งผลการศึกษานี้คล้ายคลึงกับผลการศึกษาของโรเซนทอล มัวร์ และ ฟลินน์ (Rosenthal, Moore, & Flynn, 1991) เรื่องความสัมพันธ์และหาอำนาจการทำนายของการรับรู้สมรรถนะของตนเอง ในด้านการปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์ ความสามารถในการแสดงออกถึงความพอใจในการมีเพศสัมพันธ์ และความสามารถในการใช้สิ่งป้องกันเมื่อมีเพศสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ของกลุ่มวัยรุ่นหญิงเพศชายและหญิงผลการศึกษาพบว่า การรับรู้สมรรถนะของตนเองนอกจากจะมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศแล้วยังเป็นตัวทำนายที่ดีในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในกลุ่มวัยรุ่นหญิง และยังคงคล้ายคลึงกับผลการศึกษาของ ริชาร์ด และ ไลท์ (Richard & Plight, 1991) ศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการใช้ถุงยางอนามัยในวัยรุ่นที่เคยมีประสบการณ์ทางเพศ จำนวน 822 คน ผลการศึกษา พบว่า การรับรู้สมรรถนะของตนเองเป็นตัวแปรที่สำคัญต่อพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรค โดยการรับรู้สมรรถนะของตนเองสามารถเป็นตัวทำนายพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยในวัยรุ่นเพศหญิงได้ ดังนั้นเมื่อกลุ่มนักเรียนนักศึกษาประเมินตนเองว่ามีสมรรถนะที่จะปฏิบัติพฤติกรรมทางเพศที่ลดความเสี่ยงต่อการติดโรคเอดส์ของตนลงได้ ก็จะมีผลต่อการปฏิบัติพฤติกรรมสุขภาพที่แท้จริงของเขาได้เมื่อต้องมีเพศสัมพันธ์

การรับรู้บรรทัดฐานกลุ่มเพื่อน เป็นปัจจัยตัวสุดท้ายที่ถูกเลือกเข้าสมการเพื่อร่วมทำนายพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา และเป็นตัวแปรที่มีอำนาจในการทำนายน้อยที่สุดคือร้อยละ .07 ($p < .05$) ผลการศึกษาสอดคล้องกับการศึกษาของ เคอร์บี้ และ ไดคเคิลีเมนต์ (Kirby & Diclemente cited in O' Hara, Messick, Fichtner, & Parris, 1996) ซึ่งศึกษาความสัมพันธ์ของเครือข่ายของกลุ่มทางสังคมกับการลดพฤติกรรมเสี่ยงในกลุ่มวัยรุ่นเร่ร่อนไร้บ้าน ผลการศึกษา พบว่า วัยรุ่นที่รับรู้ว่ามีเพื่อนสนับสนุนให้ใช้ถุงยางอนามัยก็จะใช้ถุงยางอนามัยอย่างสม่ำเสมอเมื่อมีเพศสัมพันธ์ ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถอธิบายเหตุผลได้ดังสมมติฐานที่ 2

สำหรับปัจจัยในเรื่องของความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ไม่สามารถร่วมทำนายพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษาได้ อาจเนื่องจากความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองมีความสัมพันธ์ภายในกับตัวแปรอื่น (ตารางที่ 11) ดังนั้นในขั้นตอนสุดท้ายเมื่อตัวแปรการรับรู้พฤติกรรมเสี่ยง ความผูกพันในครอบครัว การรับรู้สมรรถนะของตนเอง และการรับรู้บรรทัดฐานกลุ่มเพื่อน ถูกเลือกเข้าสมการแล้วตามลำดับของการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (stepwise multiple regression) จึงทำให้ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองมีค่าต่ำลงมากจนไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นเทคนิคการตัดปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ภายในออกไปจากสมการถดถอยแบบพหุคูณ (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และ ถัดควาลย์ รอดมณี, 2527)

นอกจากนี้เมื่อใช้การวิเคราะห์พหุคูณแบบขั้นตอนเพื่อทำนายพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศเฉพาะในนักเรียนมัธยมศึกษา พบว่า ตัวแปรที่ร่วมทำนายพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของกลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษา ได้แก่ การรับรู้สมรรถนะของตนเอง ความผูกพันในครอบครัว การรับรู้พฤติกรรมเสี่ยง และความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง โดยตัวแปรทั้ง 4 สามารถอธิบายความผันแปรของพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนมัธยมศึกษาได้ ร้อยละ 14.60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 14) และเมื่อวิเคราะห์พหุคูณแบบขั้นตอนเพื่อทำนายพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศเฉพาะในนักศึกษาอาชีวศึกษา พบว่า ตัวแปรที่ร่วมทำนายพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของกลุ่มนักศึกษาอาชีวศึกษา ได้แก่ ความผูกพันในครอบครัวและการรับรู้พฤติกรรมเสี่ยง โดยตัวแปรทั้ง 2 สามารถอธิบายความผันแปรของพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักศึกษาอาชีวศึกษาได้ ร้อยละ 3.80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 15) ซึ่งสามารถอธิบายเหตุผลได้ดังที่ได้กล่าวไปแล้วตามสมมติฐานที่ 3 ข้างต้น และเป็นที่น่าสนใจว่า ตัวแปรอิสระบางตัวไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ แต่สามารถนำมาเข้าสมการทำนายในกลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษา ส่วนตัวแปรบางตัวสามารถทำนายพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในกลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาได้ แต่ไม่สามารถทำนายพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในกลุ่มนักศึกษาอาชีวศึกษาได้ อาจเป็นไปได้ว่ายังมีปัจจัยอื่น ๆ อีกหลายประการที่มีความแตกต่างกันระหว่างนักเรียนมัธยมศึกษา และนักศึกษาอาชีวศึกษาที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ นอกเหนือไปจากปัจจัยที่ได้นำเสนอในการวิจัยครั้งนี้ เช่น สถาบันอาชีวศึกษามีลักษณะการเรียนการสอนเพื่อฝึกฝนด้านการปฏิบัติเพื่อให้สามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ การเรียนการสอนจึงเน้นการฝึกงานทั้งในและนอกสถานศึกษาด้วยเพื่อเพิ่มทักษะด้านอาชีพ ส่วนการศึกษาของสถาบันมัธยมศึกษาจะเน้นการเรียนในห้องเรียนมากกว่าซึ่งอาจทำให้สภาพทางสังคมของทั้งสองกลุ่มมีความแตกต่างกันได้ นอกจากนี้เวลาในการเข้าเรียนของนักศึกษาอาชีวศึกษาแบ่งเป็นหลายช่วงการเรียน เช่น ภาคค่ำ ภาคเช้า ในขณะที่นักเรียนมัศึกษามีเวลาเข้าเรียนในช่วงเช้าเพียงอย่างเดียว ซึ่งอาจเป็นอีกเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ให้นักศึกษามีโอกาสคบเพื่อนในลักษณะที่แตกต่างกัน หรือนักศึกษาที่เรียนในช่วงค่ำอาจมีโอกาเข้าไป

เที่ยวในสถานเริงรมย์ต่าง ๆ ที่มักเปิดในเวลากลางคืนได้ง่ายขึ้นหลังเลิกเรียน เป็นต้น ปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ อาจมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนทั้งสองกลุ่มได้ ซึ่งควรมีการศึกษาต่อไปในอนาคต

เมื่อพิจารณาตามกรอบแนวคิดของการวิจัยครั้งนี้ อาจสรุปได้ว่า การรับรู้พฤติกรรมเสี่ยง ความผูกพันในครอบครัว การรับรู้สมรรถนะของตนเอง และการรับรู้บรรทัดฐานกลุ่มเพื่อน มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา โดยนักเรียนนักศึกษาที่รับรู้ว่ามีสมรรถนะในการปฏิบัติพฤติกรรมที่ลดความเสี่ยงได้ รับรู้ว่าพฤติกรรมของตนมีโอกาสน้อยต่อการติดโรคเอดส์ อีกทั้งมีความผูกพันในครอบครัวที่ดีและได้รับรู้บรรทัดฐานกลุ่มเพื่อนที่ดี ก็จะสามารถลดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของตนเองลงได้ในที่สุด โดยการศึกษาครั้งนี้การรับรู้พฤติกรรมเสี่ยง ความผูกพันในครอบครัว การรับรู้สมรรถนะของตนเอง และการรับรู้บรรทัดฐานกลุ่มเพื่อน สามารถร่วมทำนายความผันแปรของพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศต่อการติดเชื้อเอดส์ได้เพียงร้อยละ 9.60 อาจเนื่องมาจากกลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศมีเพียงร้อยละ 17.78 จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จึงอาจทำให้อำนาจในการทำนายของตัวแปรอิสระที่เลือกมาศึกษาครั้งนี้ สามารถทำนายพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศได้ในระดับต่ำ